

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Forskrevet

Citation: Drachmann, Holger: "Forskrevet", i Drachmann, Holger: *Forskrevet*, udg. af Lars Peter Rømhild, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2000, s. 471. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-drachmann14valshoot-idm140708760238848.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Forskrevet

Han vilde »gennemtænke« det Hele ret grundigt - hvilket? Istedetfor at gennemtænke, saa' han med Malerens Øje. Han saa' denne Flade dér for sig - og Augustsolen brændte ned derpaa - med bløde svage Briser hist og her, der lagde sig ligesom koketterende ind mod Skibsskrogene, overskærende Skyggespejlingerne, som legede i smaa Hop over det blanke Vand. Slæberdampere, som kom med Pramme, trækkende baade dem og Røgen efter sig - glidende døsig forbi opankrede Lystfartøjer, der tørrede kridhvide Sejl og indigoblaa Skjorter.... nu en stor udenlandsk 472 Damper, ganske lodrette Sider, som en uhyre Cigarkasse af Jærn, med en kogende, sitrende Lyd gennem den stille Luft, sorte, sværtede Master op mod en gyldenglinsende Sky, der allerede begyndte at antage Eftermiddagens Skær.... og Jærnkassen lod Ankeret gaa, svajede op, stødte hvid Damp fra sig ind i den sorte Røg.... en Dirren og en Dronen - og stille laa Kolossen dér - og Baade kom paa Siden - Havnevæsnets Dampbarkasse - eller var det Karantænevæsnets?.... Gerhard fik formelig travlt med at finde ud, hvilken det kunde være..... og saa tabte alle disse Detailler, Skrog og Master og Briser og Spejlinger, deres Interesse for ham. Og han gav sig til at forestille sig, hvorledes denne Damper losses og atter lader - og alle de Hænder og alle de Hjærner, som sættes i Bevægelse derved - og Pakhusene og Oplagspladserne, som aabnes og fyldes, og Kontorerne med alle Pennefolkene og Regnefolkene - og Pengene, som kommer ind og løber ud igen - rundtomkring i Byen, som suger sin Næring fra Havnen. Og Principalerne, der tager ud paa Landet til Familierne, som holder alle Bladene og køber nogle af Bogerne; og Kommis'erne, Handelsbetjentene, der lukker Kontoret og begiver sig ud paa Tivoli eller længere ud ad Frederiksbergkanten, hvor Aftenen falder paa og hvor Forlystelsesstederne vinker og lokker med Lys og Lamper, med Revue-Forestillinger, Sang og Klang..... thi dette er en By, som har sin Havn - et friskt, kommercielt Pust igennem sig - og Byen vil more sig, vil hverken afmale sig Fremtiden særlig mørk eller rosafarvet, vil slide Dagen og leve Livet - hvad der maaske er det aller fornuftigste, saa længe man er ung.... og en By, en Hovedstad, bør aldrig blive gammel i den Forstand, at den skruer sig op i en kritisk-filosofisk Fremtidsspekulation og Nutidsforknyttelse. »Leben und leben lassen!«

Kongedybet!..... Ja, tænkte Gerhard, hvis Blik atter var ude over Rheden; det var saaledes..... og gennem Fragtdampernes Dirren og Dronen kan man endnu ligesom fornemme et svagt Ekko af de snart hundredeaarige Kanoner fra de gamle Blokskibe..... men for at »flette en saadan Mindekrans om Nationens Pande« tør denne Pande ikke stadigt være feberhed af den moderne Tænkning. Værs'god! Videnskab, Kritik, Kunst har sine 473 lovbestemte Veje og Virkninger - og den, der vil skrue tilbage, skruer sig selv i Klemme..... men hvem siger, at det naive Drag i Folket, at Lysten til harmløs Livsglæde ikke findes endnu? og at denne Folkets store gode Side ikke netop var medbestemmende i det »Humør,« hvormed man slog, skrev og sang dengang?.....

Ve dem, der nu kunstigt, i god Tro eller paa en politisk Doktrin, skruer Folket op til Krigsberedskab med Kanoner og Volde og Værker og Faner..... Ansvarer vil komme over dem, og saa er det maaske ikke engang *dem*, som skal bløde! Men ve ogsaa dem, der som et Modtræk paa en anden politisk Doktrin puster til Folkets gamle Svaghed for at »gøre Grin med det Hele«. At slaas - og rimeligvis falde, det er endda ikke den værste Udgang paa et ebbende Aarhundred; at more sig ved et Glas og en rask Sang, det kan være ligesaa godt som det daglige Brød.... men at grine, det er virkningsløst; paa Grinet bygger man ligesaa lidt et Folk op, som man dermed nedriver Magthavernes Værker og Volde!

Hvad om man engang kunde tage Livsglæden, Morskaben i sin Haand - synge den ud blandt et træ men endnu ikke livstræt Folk - skænke den ud til tørstige Gemytter - selv om »Udskænker« skulde blive hængende ved Ens Navn! tænkte Gerhard og rejste sig. Jan Steen havde sin Knejspe - Bellman sine Tilhørere. Shakspeares Theater vilde *vi* nu kalde en Gøglerbod; men da Heiberg kom hjem fra Paris med sin Vaudeville, saa spurgte vore »alvorlige« Digtere, om Meningen var at gøre Theatret til en café chantant? Meningen var god nok - men Heiberg blev den *fine* Mand. Nu er hans Æsthetik fløjten; hans Koupletter bestaar.... Leve den kommende danske Digter, der ikke ender som min Svigerpapa - som »fin« Mand! Aa, Ulf, Ulf, havde Du faret lidt skaansommere frem imod Dig selv, saa havde Du kunnet være Jan Steen og Bellman i én Person!.....

Og Gerhard gik ud ad Langelinje.